

trada en lo mercat de nous gèneros de igual classe que la que aquell produeix ha de servir per arruinarlo en benefici del consumidor ?

»Se comprén que aquest cambi, la supressió de las artificials oscilacions degudas á la escassetat ó á la abundancia de productes, no pot realisar-lo aisladament cap comerciant, ja que si un, per escrúpols morals, no vol aprofitar la ventatja que l' hi reporta vendre car, cuan l' hi es possible, al veurers obligat á vendre sota-preu, cuan los productes sobrin, no contarà ab las armas que tindrán los seus companys de negoci, que podrán ab lo guanyat excessivament, cuan se venia car, aguantar la temporada comercial ruïnosa.

»No aisladament, pero si en conjunt deu procurarse esborrar aquesta immoralitat de la llei de la oferta y la demanda, una de las primeras causas de las grans desigualtats socials ó millor antisocials.

»*Distribució.*—Ha de ser més equitatiu lo repartiment de la riquesa entre 'ls que contribueixen á la seva producció, reduhint lo supérfluo de 'ls uns y concedint tot lo necessari á 'ls altres. Senyalant per l' obrer un salari (ja que la seva falta de riquesas no l' hi permet correr en absolut l' atsar de una empresa), salari natural y un tant proporcional als beneficis de la explotació ó una *prima* fixa anual, si no vol donárseli intervenció y facultats investigadoras del mohiment comercial de la casa ahont trevalla.

»Assegurar lo pervenir á capitalistas y trevalladors. Al trevallador assegurarlihi medis de subsistencia en lo cas de no serlihi possible continuar lo trevall per la edad ó per accident que l' impossibiliti. Al capitalista ampliant lo que avuy son seguros de incendis, pedregadas, etc., fins á garantirlihi que serà recompensat si fracassa en lo seu negoci per causas que no siguin la mala fé ó la imprudencia manifesta.

»*Consum.*—En cuant á l' última de las etapas de la vida económica y objecte remot de todas ellas, convé fer avinentas las ventatjas de gastar molt sens arribar á la dissipació, ampliar lo consum, limitant las nostras voluntarias privacions, satisfacer lo major número possible de necessitats, previ un estalvi prudent, no un estalvi exagerat cosí germá de l' avaricia.

»Com més gastém més se produhirá, beneficiant d' aquest augment de consum com á consumidores (per la major suma de satisfaccions) y com á productrers (per la ocupació de brassos que 'l consum restringit fa innecessaris). Se pot treurer utilitat de una immensa porció de Naturalesa inexplorada.

»Algún temps se considerava convenient limitar lo consum per la preocupació que originará Malthus, al plentejar lo seu problema. Deya aquell economista, fixantse en lo que habia observat á Nort-América, que la població 's dobla cada vinticinch anys, creixent en progresió geométrica (1-2-4-8-16-32), y que la producció sols aumenta seguint una progresió aritmética (1-2-3-4-5-6), y que per lo tant arribaria un moment en que la Terra no donaría prous fruyts per sustentar á tots los homes.

»No es cert que, per terme mitj, cada individuo tingui dos fills, quatre nets, vuyt segons nets, setse tercers.... ni molt menos, ja que 'ls vicis, las enfermetats, las guerras y altres causas, limitan la propagació de la especie humana. Per altre part, la producció aumenta ab nous procediments y novas máquinas, y per lo tant no cal preocuparse de que arriivi un dia en que no hi haigi prou Naturalesa ni prous productes per satisfacer las humanas necessitats.

»Ampliar lo consum y restringir las privacions té, á l' apariencia, alguns inconvenients. Hem vingut á n' aquest Mon á sufrir, buscarse 'l major número de satisfaccions sembla, á primera vista, cosa immoral, pro deu convenirse que si hi hem vingut á sufrir, no hi hem vingut á buscarnos lo sufriment, sino que al contrari, s' ha de procurar evitarlo ó disminuirlo, obtenir la major cantitat de satisfaccions possibles en aquesta que, sempre ha sigut, es y serà una vall de llágrimas.

»També 's pot objectar á l' ampliació del consum, que l' estalvi es generalment considerat com una virtut, virtut que sembla desterrar-se al aumentar las satisfaccions. No 's desterra una virtut, se limita l' estalvi, mentres los seguros no estiguin tant generalisats que deixin á tothom á covert de cualsevol contingencia. Ademés que l' estalvi, com todas las virtuts, sols ho es en cuant equidista de dos vicis oposats (entre la cobardia y la temeritat hi ha una prudent fortales; entre l' avaricia y la dissipació ó prodigalitat hi ha la virtud de l' estalvi). L' estalvi sistemátich es camí segur de l' avaricia, y de virtud se converteix en vici.

»Finalment se pot objectar que no hi ha producció sense capital, ni capital sense estalvi. Aquesta objecció fora certa si 'l capital hagués de ser indefectiblement unipersonal, pro per medi de las societats anónimas la suma de petits estalvis de molts, forma grans capitals. Lo poder era un temps unipersonal ó estava en mans de una minoria; per la de-